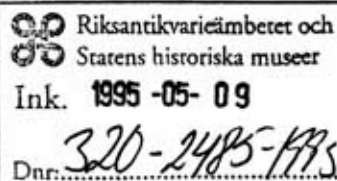




Kulturmiljöenheten
Antikvarie
Gunilla Pagès
Tfn 08-785 42 35
Fax 08-654 70 63

BESLUT
Datum
1995-05-02

Beteckning
221-95-6917



Byggnadsminnesförklaring av Södra teatern, fastigheten
Mosebacke 10, Grönlandet Södra 13, Södermalm, Stockholms
kommun

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar, enligt 3 kap 7 § lagen (1988:950)
om kulturminnen m m, KML, att Södra teatern, Mosebacke-
terrassen, Mosebackeporten och kätgelbanan, fastigheten
Mosebacke 10, Södermalm, Stockholms kommun har övergått till
att bli byggnadsminne enligt 3 kap 1 § samma lag.

SKYDDSFÖRESKRIFTER

För byggnadsminnet gäller följande skyddsföreskrifter:

1. Byggnaderna och anläggningarna får inte rivas, flyttas
eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt för-
ändras.
2. Ingrepp får inte göras i byggnadernas stommar, i
ursprunglig planlösning eller i äldre fast inredning. Även
ursprungliga ytskikt och dekorativt måleri är skyddade.
3. Byggnaderna och anläggningarna skall underhållas så att
de inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras
med traditionella byggnadsmaterial, färger och metoder på
ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte
minskar.

UPPLYSNINGAR

Länsstyrelsen lämnar utan kostnader för ägaren råd och
anvisningar i fråga om vård och underhåll.

Om det finns särskilda skäl, får Länsstyrelsen, enligt 3 kap
14 § kulturminneslagen, lämna tillstånd till att ett bygg-
nadsminne ändras i strid mot skyddsföreskrifterna. Länssty-
relsen får då också ställa de villkor för tillståndet som är
skäliga med hänsyn till de förhållanden som föranleder
ändringen. Villkoren får avse hur ändringen skall utföras
samt den dokumentation som behövs.

Enligt 3 kap. 21 § KML gäller detta beslut utan hinder av
att talan förs mot beslutet.

HISTORIK

Vid 1800-talets början var Mosebacke ett folkligt förlustelseställe med bl a brunnsdrickning. Här fanns enligt en beskrivning från sommaren 1851 sommar-teater, kugelbana, svalkande lundar, hemlighetsfulla grottor och dansbana.

Södra teatern uppfördes ursprungligen år 1852 men ombyggdes och utvidgades efter en brand år 1857. Arkitekt för båda teaterbyggnaderna var J F Åbom. Samme arkitekt ritade även porten till Mosebacketerrassen med värdshus och trädgårdsanläggningar.

På 1880-talet utfördes den nuvarande terrassuppbyggnaden, som bärs upp av dekorerade gjutjärnskolonner. De undre utrymmena innehöll en kugelbana och ett schweizeri.

Mellan åren 1899-1901 genomfördes en om- och tillbyggnad av teatern efter ritningar av tidens ledande teaterarkitekt Axel Anderberg. Byggnaden tillbyggdes med två fönsteraxlar mot öster för att rymma trapphus, restaurang och foajé. Ombyggnaden av teatersalongen krävde en förhöjning av tredje våningen och en påbyggnad med en mezzaninvåning. Salongen dekorerades i rik barock i grönt och guld.

Huvudfasaden är utformad i nyrenässans med pilastrar och bjälklagsband.

En utbyggnad i anslutning till foajén utfördes år 1935 efter ritningar av arkitekt Karl Güettler. I denna finns väggmålningar, troligen scendekor, av Isaac Grünewald.

På 1970-talet genomfördes en varsam upprustning av Södra teatern under ledning av arkitekt Kjell Abramson. Foajén dekorerades med paneler och dörromfattningar från Gustav III:s opera. Vid detta tillfälle utfördes en modernisering av teatermaskineriet, logerna och salongens bänkar. Kjell Abramson har även ritat den i öster belägna tillbyggnaden för värdshuset, som ersatte en tidigare veranda och som efter en brandskada återuppgjordes i början av 1990-talet.

Terrassunderbyggnaden har idag byggts in med en glasvägg innanför den yttre raden av gjutjärnskolonner. Här inryms två mindre teaterscener.

Södra teatern med Mosebacketerrassen är ett i Stockholm genom tiderna välkänt nöjesetablissemang med flera av sina ursprungliga funktioner bevarade. Platsen har en lång tradition som samlingsplats för Stockholms nöjesliv genom teatersalong, restaurang och trädgård med utsikt över staden och hamnen. Södra teatern är ett karaktäristiskt exempel på sekelskiftets mindre teaterbyggnader med välbevarad ursprunglig inredning. Teaterns repertoire bestod av folk-lustspel, komedi, operett och revy. Restaurangen, Teaterkällaren, har varit samlingspunkt för Stockholms konstnärer.

BESLUT

1995-05-02

221-95-6917

ÄRENDETS HANDLÄGGNING

Byggnaderna förklarades enligt regeringsbeslut den 24 juni 1993 för statligt byggnadsminne. Skyddsföreskrifter som utarbetats av Riksantikvarieämbetet fastställdes genom samma beslut.

Enligt avtal mellan Svenska Staten och Vasakronan AB övergick byggnaderna med full äganderätt till Vasakronan AB den 1 oktober 1993. Enligt 3 kap 1 § KML skall ett statligt byggnadsminne som övergår till annan ägare än staten därmed utgöra ett byggnadsminne enligt denna lag.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos allmän förvaltningsdomstol (länsrätten i Stockholm) enligt bilaga.

I detta ärende har länsantikvarie Jan-Bertil Schnell beslutat, länsassessor Bo Carlerup deltagit samt antikvarie Gunilla Pagès varit föredragande.


Jan-Bertil Schnell


Gunilla Pagès

Kopia till:

Riksantikvarieämbetet
Stockholms stadsmuseum
Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms kommun
Fastighetsregistermyndigheten i Stockholms kommun
akten
kulturmiljöenheten
rättsenheten (BC)